

الوجيز في منها السلف الصالح

STRUČNĚ O STEZCE ZBOŽNÝCH PŘEDKŮ

شيخ عبد القادر الأرنؤوط

ŠEJCH ABDULKÁDIR AL-ARNÁÚT

PŘEKLAD: ALÍ VĚTROVEC

www.e-islam.cz 2013

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ □

VE JMÉNU ALLÁHA MILOSTIPLNÉHO, SMILOVNÉHO.

ÚVOD

Před vámi je překlad krátkého pojednání významného učence přelomu 14. a 15. století hidžry, tedy konce 20. století kř. éry, šejcha 'Abdulkádira Arnáúta, s názvem *Al-Wedžíz fí minhádži s-selefi s-sálih*. Vychází z publikace, kterou uveřejnil web Islamhouse.com v roce 2008, za přispění Pomocného úřadu pro da'wa v Rijádu. Tištěná verze publikace vyšla v Bejrútu v nakladatelství Dáru l-Me'mún lit-turás v roce 1411 hidžry, tj. 1990 kř. éry.

Toto dílo je krátkým, jednoduchým a srozumitelným, ale i přesto uceleným pojednáním o cestě, kterou se ubírat nám přikázal Všemohoucí Jediný Stvořitel, Který nemá spolčníka ani Sobě rovného. Autor jej napsal ve snaze objasnit téma, které mnoho lidí z pozdějších generací nechápe, nebo chápe špatně. Motivovalo ho k tomu množství stále se opakujících otázek, které na svých sezeních a přednáškách slýchával a dostával. Dílo samo vzniklo v měsíci Muharramu 1410 hidžry, což odpovídá dubnu 1990 kř. éry.

K překladu byla námi připojena i předmluva seznamující česko-jazyčného čtenáře s důležitostí tématu, o němž toto dílo pojednává, stejně jako kapitola věnující se životu a dílu autora, která nám přibližuje osobu šejcha al-Arnáúta. Poznámky pod čarou, označené jako pozn. překl. (poznámka překladu) a mezititulky v názvech kapitol jsou doplněny naším prostřednictvím. Všechny ostatní poznámky pod čarou jsou autentickým dílem šejcha. Některé kratší pasáže, především pro naše čtenáře těžko srozumitelné výklady etymologie arabských pojmů, doplněné citacemi z klasické arabské poezie, jsme pro lepší pochopení díla zkrátili, nebo rovnou vynechali.

PŘEDMLUVA K ČESKÉMU VYDÁNÍ

Chvála Alláhu, Pánu všech světů, požehnání a mír Božímu Poslu, jeho rodu, jeho společníkům a všem, kteří je následují až do Soudného Dne. Jsme spokojeni s Alláhem jakožto s naším Pánem, s islámem jakožto s naším náboženstvím i s Muhammedem صلى الله عليه وسلم jakožto s naším Prorokem. Následujeme cestu našich zbožných předků a jejich chápáních ve všech ohledech a všechny spory navracíme k posouzení podle Koránu a Sunny. Vyhýbáme se bludu, inovacím a varujeme před nimi.

Šejch Ibn 'Usejmín praví: „Šejtán může okrášlit inovaci inovátora měkkostí a poddajností srdce a uslzeností očí, ale sami tito inovátoři z toho nemají žádný prospěch.“¹

Svou znalost víry stavíme pouze na podáních od spolehlivých osob a nikoli na pověrách, neautentických zkazkách a tápavých rádoby filozofických spekulacích. Naši zbožní předkové byli lepšími věřícími, než jsme my dnes a dostačovalo jim k tomu omnoho méně. A co dostačovalo jim, dostačuje i nám. Netřeba nic dodávat a přidávat, vše potřebné máme mezi svými rukama. Obnovitel víry moderního věku, šejch al-Albání praví: „To, že byť i jediný hadís muslimům zmizel, je něco, v co žádný muslim nemůže věřit.“²

Prosíme Alláha, aby nás obdařil užitečnou znalostí a uchránil nás pavěd bezpotřebných. Ibn Redžeb cituje slova aš-Ša'bího, dnes ještě aktuálnější než v době, kdy je tento velký učenec vyřkl: „*Soudný Den nenastoupí, dokud se znalost nestane neznalostí a naopak.*“³

Právě to, o čem šejch al-Arnáút v této knize hovoří, tedy znalost o menhedži, čili věroučné metodice, představuje jednu ze zanedbávaných oblastí islámských nauk, ve které selhává mnoho lidí, včetně nikoli nepodstatného počtu těch, kteří sami sebe připisují islámské osvětě a výzvě k islámu v pochopení zbožných předků. Mnohé koncepty této nauky, četné její pojmy a principy jsou takovými nedovzdělanci nesprávně chápány a vykládány pokřiveným způsobem. Přitom smysluplná islámská osvěta se bez této znalosti nemůže obejít. Spravedlivý chalífa Omar ibn 'Abdul'azíz pravil: „*Ti, kteří konají bez znalosti, způsobí více škody, než užitku.*“⁴

Šejch al-Albání vzpomíná, jak jednou diskutoval s jistým absolventem z al-Azharu ohledně činu, který dotyčný praktikoval a který byl založen na velmi slabém hadísu. Člověk se začal nad šejcha vyvyšovat a řekl: „Já mám diplom z al-Azharu. Jaký máš diplom ty?“ „Slova Posla Božího صلى الله عليه وسلم: „**Kdo z vás uvidí něco nepatřičného, nechť to změní svou rukou ...**“ odpověděl mu al-Albání.⁵ Podobně al-Albání uvádí o jiném inovátorovi, 'Abdulláhu al-Habešim, že mu hrozil špatným koncem, pokud mu bude odporovat.⁶ Jak příhodná jsou slova pronesená al-Chalílem ibn Ahmedem: „*Poučíš-li učeného, pochválí tě. A poučíš-li ignoranta, odsuzuje tě a nenávidí.*“⁷

Znalost a erudice nauk islámu se neměří diplomy a osobami těch, kteří ji předávají, ale faktičností a mírou svého souladu s náboženskými texty a s praxí zbožných předků. Al-Albání říká: „Následujeme

¹ Viz *Ahkámu l-Kur'án*, 2/437

² *Silsiletu l-ahádísi d-da'ífa*, 1/141.

³ Viz *al-Džámí'*, str. 55.

⁴ *Džámí'u bejání l-'ilm*, 1/66.

⁵ *Silsiletu l-ahádísi d-da'ífa*, 1/104.

⁶ *Ibid.*, 1/45

⁷ *Džámí'u bejání l-'ilm*, 1/265.

imáma v tom, co není sunnou, pokud zná, co sunna je a protiví se tomu svými tužbami.“⁸ Tato znalost je znalostí onoho světa a proto ji nemožno použít pro získávání pozlátok tohoto světa, jak činí nezanedbatelný počet dnešních „učenců.“ Imám Málík praví: „*Znalost se nezíská, aniž se zároveň nepocítí chudoba.*“⁹ Ibn ‘Usejmín dodává: „Osoba vyzývající k islámu bude zkoušena, aby Alláh viděl, zda je stabilní a seriózní, či nikoli.“¹⁰

Tedy jestli jde dotyčnému opravdu o nauku, její získávání, vyučování a předávání s čistým úmyslem pro Tvář Boží, nebo o prostředek, jak si získat vliv na masy a jak se vloučit do přízně vládců. Jestli je dotyčný pevný a dostojí principům víry a nauky, kterou vzal za svou a ztotožnil se s ní, nebo jestli hledá v náboženství ospravedlnění pro své činy a pro náhlé změny svých stanovisek, která se přizpůsobují aktuální situaci shodně nejlepší pozici pro větší zisk a další kariérní růst. To měl zřejmě na mysli šejch Ibn ‘Usejmín: „Pokud uvidíš někoho dodržovat náboženství a žít ctnostný život, pak toto je důkaz, že s ním je Alláh spokojen.“¹¹

Nechť nás Alláh učiní právě takovými hledači nauky. Ámín!

V Mikulově, 6. Muharremu 1435 hidžry

Alí Větrovec

⁸ *Silsiletu l-hudá we n-núr*, str. 133.

⁹ *Džámí’u bejání l-’ilm*, 1/194

¹⁰ *Ahkámu l-Kur’án*, 2/72.

¹¹ *Ibid.*, 2/458.

O AUTOROVI

Šejch Abú Mahmúd 'Abdulkádir al-Arnáút, vl. jm. Kadri Sokoli, je jedním z mála velkých učenců, kteří pocházeli z tradičně muslimských území Evropy, otevřených pro islám Osmanskou říší. Alláh posílil islám prostřednictvím osmanských Turků, zejména zpočátku, kdy rozšířili islám až hluboko do střední Evropy. Jenže poté, když začali pozměňovat šar'íu a mísit ji s evropskými zákony, nejenže osvojená území ztratili, ale přišli i o svou vlastní zemi.¹² To způsobilo, že země jako Turecko a oblasti dále na sever jako Albánie a země bývalé Jugoslávie nakonec nepocítily vůni Tewhídu a čistého islámu.¹³ Až na výjimky těch, kterým se Alláh smíloval.

Jednou z těchto čestných výjimek byl i šejch 'Abdulkádir.

Narodil se roku 1347 hidžry/ 1928 kř. éry do chudé albánské rodiny v městečku Vrela na Kosovu, odkud kvůli brutální asimilační politice ze strany Srbů musel ve svých třech letech emigrovat do Damašku, kde se dostal ke studiu arabského jazyka a islámských nauk, až si vydobyl mezinárodní uznání jako jeden z největších soudobých učenců v naukách fikhu a zejména pak hadísu. V této odbornosti byl považován za jednoho z pěti nejznalejších na světě. Jeho starší současník šejch al-Albání byl tázán, koho mají muslimové ve věci hadísů následovat po jeho smrti. Vyřkl jediné jméno: Abdulkádir.

Šejch 'Abdulkádir byl největším muhaddisem a špičkovým učencem Sýrie, přednášel na mnoha místních univerzitách, včetně damašské a byl též kazatelem několika místních mešit. Pro své rozhodné postoje byl trnem v oku ba'sistickému režimu, který šejchovi vyhlásil otevřený bojkot, vykázal jej z přednáškových síní a uvrhl jej posléze i do domácího vězení. Šejch však pokračoval v psaní a přednášení, nakolik mu to jeho možnosti dovolovaly a studia u něj končila řada syrských i zahraničních studentů islámských nauk. Přednášel také v zahraničí, zejména v Království Saúdské Arábie a ve Spojených Arabských Emirátech, po pádu železné opony navštívil také Albánii a rodné Kosovo, kde, na radu dalšího slavného současníka, šejcha Ibn Báže, přednášel řečnický skvělým a poutavým způsobem pro místní muslimské publikum ve svém mateřském jazyce, albánštině, kterou nezapomněl ani po tolika letech emigrace. Na Kosovu dodnes pokračuje v jeho práci šíření islámské nauky a osvěty šejchův syn Mahmúd.

Šejch se celkem dvakrát oženil, dodnes žije jeho druhá manželka, osm synů a tři dcery. Prožil několik osobních tragédií, jako byla smrt jeho první manželky Umm Mahmúd, smrt syna Bilála při autonehodě a smrt 7 z 18 jeho dětí ještě před dosažením dospělosti.

Šejch však nikdy nezahořkl a nadto prokazoval nesmírnou spoluúčasť a soucit s trpícími a utištěnými muslimy všude po světě, zejména s obyvateli okupované Palestiny. Přímo na podporu palestinského odboje proti okupaci vydal též několik fatew. Ze své podpory džihádu v Palestině neslevil ani vstříc rostoucímu nátlaku ze Západu i od některých institucí v muslimském světě.

Šejch odešel na lepší svět v pátek ráno před modlitbou fedžr 13. Šewwálu 26. 11. 1425, což odpovídá 2004 kř. éry, ve svém domě v Damašku. Jeho dženáza proběhla v damašské mešitě Zejnu l-'Ábidín téhož dne po pátečních společných modlitbách a účastnilo se jí na deset tisíc muslimů.

¹² Viz al-Albání v *Silsiletu l-ahádísi d-da'ífa*, 1/302.

¹³ Viz al-Albání v *Silsiletu l-hudá we n-núr*, str. 79.

Jeho studenti si dobře vybavují neobyčejnou pečlivost, s jakou citoval hadísy a ásáry, vždy s kompletním řetězcem vypravěčů, s uvedením konkrétního díla a místa v něm, kde se dané podání nachází a vždy s uvedením statusu, který mu byl učenci přisouzen, zda je autentické, dobré, či přijatelné, anebo slabé, či odvržené. Největší odbornosti dosáhl šejch právě v posuzování stupně autenticity různých podání, ve vědě, která se označuje arabským slovem تَحْقِيقٌ tahkík. Jeho ocenění jsou mnohdy dodnes brána jako směrodatná.

Šejch je autorem přes 90 různých děl, mezi jinými okomentoval, či zkontroloval, ocenil a dohledal hadísy a historická podání v následujících pracech¹⁴:

- Ibn Asírův encyklopedický přehled *Džámi' u l-usúl*
- *Al-Wedžíz*, krátký přehled věrouky prvních generací muslimů
- *Fadáilu l-Kur'áni l-'Azím*
- devítisvazkový Zádu l-masír fí 'ilmi t-tefsír, výklad Koránu podle Abú l-Feredže Ibnu l-Džewzího
- dvanáctisvazkový komentář k *Rijádetu t-tajjibín*
- šestisvazkový komentář k Ibn Kajjímově díle o životě a charakteristikách Proroka صلى الله عليه و سلم *Zádu l-meád*
- *al-Azkár*, přehled zikrů a proseb od imáma an-Newewího
- *al-Furkán*
- *al-Káfí*, trojsvazkové dílo z oboru fikhu z pera imáma Ibn Kudámy al-Makdísího.

Budiž Alláh milostiv ke spravedlivým učencům této ummy, kteří nám předali víru tak, jako ji předali jejich učitelé, až k těm, kteří svou víru přijali od společníků Posla Božího صلى الله عليه و سلم tak, jak ji oni přijali od něho. Ámín.

A jsme pamětliví slov Božích, vyřčených o první a nejlepší generaci této ummy:

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Ti, kdož pevně sídlí v tomto obvodu a utvrdili se ve víře ještě před nimi, ti milují ty, kdož se k nim vystěhovali, a nenalézají v hrudích svých žádnou závist kvůli tomu, co dáno bylo vystěhovalcům. A dávají jim přednost před sebou, i kdyby sami měli nedostatek. A ti, kdož ochrání duše své před lakotou, ti budou blaženi. (Hašr:9)

¹⁴ Šejchem 'Abdulkádirem oceněných, okomentovaných a dohledaných bylo 50 prací dřívějších učenců, pozn. překl.

STRUČNÉ POJEDNÁNÍ ŠEJCHA AL-ARNÁÚTA

O CESTĚ ZBOŽNÝCH PŘEDKŮ

CO SE ROZUMÍ POD POJMEM MENHEDŽ

V arabském jazyce se pro výraz *stezka* ve smyslu metodiky, či postupu hodného následování, užívá označení *منهج* *menhedž* s jazykovým významem jasná, či objasněná cesta.

Vznešený Alláh praví:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمَنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَحْتَلِفُونَ

I tobě jsme seslali Písmo s pravdou, aby potvrdilo pravdivost toho, co už před ním bylo zde z Písma, a bylo jeho ochranou. A rozsuzuj mezi nimi podle toho, co seslal Bůh, a nenásleduj jejich učení scestná, vzdaluje se tak od toho, čeho se ti z pravdy dostalo. A každému z vás jsme určili pravidla a dráhu vyšlapanou. Kdyby byl Bůh chtěl, byl by vás věru učinil národem jediným, avšak neučinil tak proto, aby vás vyzkoušel tím, co vám dal. Předstihujte se vzájemně v konání dobrých skutků! K Bohu se uskuteční návrat vás všech, a On vás poučí o tom, o čem jste byli v rozporu. (Máida: 48)

Tj. Zákonem (Šarí'ou) a jasnou stezkou, či cestou, směrem. Alláh každému společenství věřících dává zákon a směr, tedy ti, kterým byl zjeven Tewrát, měli svůj zákon, ti, kterým byl zjeven Indžíl¹⁵, měli svůj zákon apod.

My, kteří jsme obdrželi Korán, máme svůj zákon také. Tyto zákony se někdy v detailech některých předpisů navzájem liší, ale všechny se shodují v otázce Jedinosti Boha, Slaven budiž On, Vznešený, jak potvrzují slova Božího Proroka صلى الله عليه وسلم:

الأنبياء إخوة لعلات ، أمهاتهم شتى ودينهم واحد ، وأنا أولى الناس بعيسى ابن مريم ؛ لأنه لم يكن بيني وبينه نبي

„Já jsem nejbližší ze všech lidí k 'Ísá, synu Mariinu, na světě tomto i na onom. Proroci jsou jako děti spoluzáplek, matky mají různé, leč náboženství jejich jest jedno. A mezi mnou a 'Ísáem nebylo proroka.“¹⁶

¹⁵ Pojmy Tewrát a Indžíl označují zjevené knihy, které obdrželi Boží proroci Músá, resp. 'Ísá. Překládány bývají též jako Tóra a Evangelium. Myšleny jsou však ty verze, které přišly od Alláha, nikoli verze pozdější, které částečně úmyslně a částečně neúmyslně, z neznalosti, pokřivili lidé a existují jako Tóra a Evangelium dnes. Aby nedošlo k záměně těchto dvou odlišných verzí, rozhodli jsme se v překladu přidržet se původního arabského názvu, pozn. překl.

¹⁶ Hadís zaznamenali al-Buchárí a Muslim ve svých sbírkách *Sahíh*, hadísy č. 3259 resp. 2365 na autoritu Abú Hurejry. Uvádí jej od 'Abdurrahmána ibn Sachra také Ahmed v *Musnedu*, hadísy č. 9062 a 9420; Ibn Hibbán v *Sahíhu*, hadísy č. 6971 a 6978

Jeho významem tedy je, že všechna proroctví jsou totožná, co se týče Tewhídu, základů víry a základních předpisů, konkrétní detaily jednotlivých předpisů se navzájem lišit mohou.

Vznešený Alláh ve Své Knize pravil:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

A nevyslali jsme před tebou žádného posla, abychom mu nebyli vnukli: „Není božstva kromě Mne; uctívejte Mne tedy!“ (Anbijá':25)

Vznešený Alláh též pravil:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

A vyslali jsme již k národu každému posla, aby hlásal: „Boha uctívejte a Tághútovi se vyhýbejte!“ (Nahl:36) Tj. následujte tewhíd.

CO SE ROZUMÍ POD POJMEM AS-SELEFU S-SÁLIH

Co se týče výrazu zbožní předkové, v arabském jazyce se pro první generace muslimů používá výrazu السَّلْفُ الصَّالِحُ *as-selefu s-sálih*. Pojem *selef* označuje v jazyce předchůdce, tedy toho, nebo to, co předcházelo něčemu jinému, nalézalo se v minulosti před něčím jiným. Ti, které označujeme jako *selef* jsou pak kolektivem těchto „předchůdců.“

Vznešený Alláh praví v tomto smyslu:

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

Vzývejte Pána svého pokorně a skrytě - vždyť On věru nemiluje přestupníky! A nešířte pohoršení na zemi poté, co stala se na ní náprava! A vzývejte Jej s bázní a touhou, neboť věru milosrdenství Boží jest blízké pro ty, kdož dobro konají. (A'ráf:55-56)

Tj. poté, co byli vzpomínání utopeni v potopě. Jsou varováním pro každého, kdo by následoval jejich činy po nich, jsou odstrašujícím příkladem pro každého, kdo přijde po nich.

Kdo koná dobré činy, je také příkladem dobrého činu pro toho, kdo přijde po něm. Stává se vzorem. Je předkem, předchůdcem, starším v letech a hodnotnějším ve svém činu. Jsou následováni i námi, když poté umřeme a po nás přijdou i další, stávají se tito předchůdci hodnými následování i pro ně.

To je jazykovědná stránka věci. A z náboženské perspektivy jsou pojmem zbožní předkové označována první muslimská pokolení. Posel Boží صلى الله عليه وسلم a jeho společníci, jakož i ti, kteří přišli po nich a následovali je v dobru. To jsou předchůdci dnešní muslimské ummy, budí s nimi Alláh spokojen. A každý, kdo vyzývá k témuž, k čemu vyzýval i Prorok صلى الله عليه وسلم a jeho společníci, se ubírá stezkou zbožných předků.

A je povinností každému muslimovi následovat Vznešený Korán a světlou stezku Božího Posla صلى الله عليه وسلم tím, že se bude navracet k takovému pochopení náboženství, které bylo přítomno u zbožných předků. Oni mají největší právo na to, aby byly následováni, neboť jejich víra byla největší a nejsilnější, byli nejvíce pravdymilovní, měli nejsprávnější věrouku a byli nejupřímnější ve svých činech.

Vůdcem zbožných předků je sám Boží Posel Muhammed ibn 'Abdulláh صلى الله عليه وسلم, kterého následovat nám přikazuje Sám Vznešený Alláh:

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

To, co vám dává posel, to si vezměte! Ale toho, co vám odepřel, toho se zdržujte! (Hašr:7)

On je nejlepším příkladem a nejlepším vzorem:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

A věru máte nyní v poslu Božím příklad překrásný pro každého, kdo doufá v Boha a v den poslední a kdo Boha hojně vzpomíná. (Ahzáb:21)

A on je tím, kdo hovoří jedině to, co mu přišlo jako zjevení (arab. وَحْيٌ wahj) z nebes:

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

ani nehovoří z vlastního popudu svého. Je to vnuknutí pouze, jež bylo mu vnuknuto (Nedžm:3-4)

Vznešený nám nařídil obrátit se s každým soudem v každické věci z věcí tohoto světa pouze k němu صلى الله عليه و سلم:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

Však nikoliv, při Pánu tvém, oni nebudou věřící, pokud tě neučiní rozhodčím v tom, o čem jsou ve sporu. Potom nenaleznou v duších svých pochybnosti o tom, cos rozhodl, a podrobí se plným podrobením (Nisá':65)

Těž nás Vznešený varuje před tím, abychom se Jeho Poslu صلى الله عليه و سلم vzpouzeli:

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَلُونُ مِنْكُمْ لَوْ أَدَّاءٌ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Neberte výzvu posla k vám tak, jako by to byla výzva jednoho z vás k druhému! Bůh zná dobře ty z vás, kteří se potajmu okrádají. Necht' se mají na pozoru ti, kdož se vzpouzejí Jeho rozkazu, aby je nepostihla zkouška či trest bolestný. (Núr:63)

Zbožní předkové se navraceli ke Knize Boží a k Sunně Božího Posla صلى الله عليه و سلم, kdykoli se mezi nimi objevila jakákoli názorová neshoda:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

Vy, kteří věříte! Poslouchajte Boha a poslouchajte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu! A jste-li ve sporu o nějakou věc, predejte její rozhodnutí Bohu a poslu - jestliže věříte v Boha a v den soudný! A to bude nejlepší a povede k nejkrásnějšímu výsledku. (Nisá':59)

Posel Boží صلى الله عليه و سلم je věrozvěstem přicházejícím od Pána svého a objasňuje Jeho Knihu:

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Vyslali jsme je s důkazy jasnými a písmy; a nyní jsme tobě seslali připomenutí, abys lidem objasnil to, co jim bylo (dříve) sesláno - snad budou uvažovat! (Nahl:44)

Posel Boží صلى الله عليه وسلم praví:

علين بسنتي و سنة الخلفاء الراشدين, عضوا عليها بنواجذ, و إياكم و محدثات الأمور, فإن كل محدثة بدعة و كل بدعة ضلالة

„Držte se zvyklosti (Sunny) mé a zvyklosti mých pravověrných, správně vedených chalífů po mně, držte se toho jako zakousnutí zadními zuby. A vyvarujte se inovace, protože každá inovace jest věru bludem.“¹⁷

Nejlepšími zbožnými předky po Proroku Božím صلى الله عليه وسلم jsou jeho společníci رضي الله عنهم, kteří od něj upřímně, opravdově a oddaně přejali náboženství, jak popisuje Alláh Vznešený ve Své Knize:

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

A mezi věřícími jsou muži, kteří věrně dodržují úmluvu, již s Bohem uzavřeli; a jsou mezi nimi někteří, jichž osud již se naplnil a jiní, kteří ještě čekají a nezměnili se změnou žádnou, (Ahzáb:23)

A oni jsou ti, kteří konali s oddanou zbožností, kterou Alláh Vznešený vzpomíná ve Své Knize:

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

Zbožnost nespočívá v tom, že obrátíte tváře své směrem k východu či západu, nýbrž zbožný je ten, kdo uvěřil v Boha, v den soudný, v anděly, Písmo a proroky a rozdává z majetku svého bez ohledu na lásku k Němu příbuzným, sirotkům, nuzným, po cestě (Boží) jdoucím, žebrákům a na otroků vykoupení, a ten, kdo modlitbu dodržuje a almužnu udílí. A zbožní jsou ti, kdož úmluvy své dodržují, když je jednou uzavřeli a v protivenství, v neštěstí a v dobách násilí jsou trpěliví - to jsou ti, kdož víru pravou mají, a to jsou bohabojní. (Bekara:177)

Tento verš popisuje obrovskou oddanost v praktikování víry ze strany sahábů.

Tak je Kniha Boží ústavou i řádem jejich. A ihned po ní následuje Sunna Božího Posla صلى الله عليه وسلم, kterou oni sami nejlépe dodržovali a jejíž vyučování je nejblahodárnější naukou, nejpotřebnější pro náboženství i pro žití, hned po Knize Boží. Zbožnými předky jsou i všichni ti, kteří je následovali v tomto jejich chápání a v tom, na čem se shodli svým konsensem (arab. إجماع idžmá').

Zbožní předkové jsou i ti z nejlepších pokolení, o kterých Posel Boží صلى الله عليه وسلم hovoří:

¹⁷ Zaznamenali Ahmed v *Musnedu*, 3/126 a 127; Abú Dawúd v *Sunenu*, hadís č. 4607; at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 2678; a Ibn Mádža v přemluvě ke svému *Sunenu*, hadís č. 34, na autoritu Irbáda ibn Sáríji. Hadís je sahíh, jeho vysvětlení uvádí Ibn Redžeb al-Hanbelí v *Džámi'u l-'ulúmi we l-hikám*.

خير الناس قرني، ثم الذين يلونهم، ثم الذين يلونهم

„Nejlepším pokolením jest mé pokolení, potom ti, co následují po nich a potom ti, kteří následují po nich.“

A také praví:

ثم يكون بعدهم القوم يشهدون و لا يُستشهدون، و يخونون و لا يؤتمنون و ينذرون و لا يوفون و يظهر فيهم السَّمَنُ

„A po nich přijde lid, který svědčí, aniž byl ke svědčení vyzván, zpronevěruje, není na něho spolehnutí, berou na sebe závazky, ale neplní je a čiší z nich unáhlenost.“¹⁸ Podle jiného podání **„jejich svědectví předbíhá jejich přísahu a jejich přísaha předbíhá jejich svědectví,“¹⁹** tj. Snadno podávají falešná svědectví.

Nejlepší a nejčistší vírou je pak jedině to, čeho se drželi tito vzpomenutí z řad prvních muslimů a učenců této ummy, zbožní předkové, a k čemu tito vyzívali lid. Věřili v Knihu Boží a v Sunnu jako celek i v každou její část, vyznávali absolutní Jedinečnost Boží, věřili v Proroka Muhammeda صلى الله عليه و سلم a jeho poselství a proroctví. Znali svého Pána se všemi Jeho vznešenými vlastnostmi, o kterých hovoří Jeho zjevení a které dosvědčil i Jeho Posel صلى الله عليه و سلم.

¹⁸ Zaznamenali ho na autoritu 'Imrána ibn Husajna al-Bucháří v *Sahíhu*, 5/190; Muslim v *Sahíhu*, hadisy č. 2535; at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 2222 a 2303; Abú Dawúd v *Sunenu*, hadís č. 4657; an-Nesáí v *Sunenu*, 7/17-18;

¹⁹ Zaznamenal ho na autoritu 'Abdulláha ibn Mes'úda al-Bucháří v *Sahíhu*, 5/191; Muslim v *Sahíhu*, hadís č. 2533; at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 3858.

ZÁKLADY VÍRY ZBOŽNÝCH PŘEDKŮ A JEJICH SOUČÁSTI

Základy víry, které přijali za své zbožní předkové a islámští učenci a ke kterým vyzvali lidi, jsou:

Víra v Boží Knihu a Sunnu Jeho Posla صلى الله عليه وسلم, ať už v její celistvosti, nebo každíčkém jejich dílku, svědectví Jedinosti Boží a poselství Muhammeda صلى الله عليه وسلم, chápání svého Pána cestou jeho Vznešených atributů, o kterých hovoří Jeho Zjevení, nebo svědčí autentický hadís Jeho Posla صلى الله عليه وسلم a připisování Alláhu Vznešenému jen toho, co On Sám Sobě připsal ve Své Knize, nebo skrze slova Svého Posla صلى الله عليه وسلم, beze srovnávání s Jeho stvořeními, bez otázky „jak“ a bez odvrhování těchto vlastností, nebo jejich pokřiveného výkladu.

Vznešený Alláh pravil:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

A není nic, co by podobné Mu bylo a On slyšíci je i jasnozřivý. (Šúra:11)

Imám az-Zuhrí (zemřel roku 120 hidžry), sám z prvního pokolení po společnících Prorokových, učenec Hidžázu a aš-Šámu praví: „*Na Alláhu bylo seslat zjevení, na Poslu Božím bylo jej předat a na nás je poddat se mu.*“

Muhaddis Mekky Sufján ibn Ujejna (zemřel r. 198 hidžry) praví: „*Vše, čím Vznešený Alláh popsal Sám Sebe ve Své Knize je vyloženo pouhým přečtením a neupouštěním se do detailnějšího rozpracování.*“

Imám aš-Šáfí'í (zemřel r. 204 hidžry) praví: „*Věřím v Alláha i v to, co od Alláha přišlo, přesně tak, jak to On chtěl říci a věřím v Božího Posla صلى الله عليه وسلم i v to, co přes něj přišlo, přesně tak, jak to on chtěl říci.*“

Tohoto se drželi předkové i generace pozdější, nechť je s nimi všemi Alláh spokojen. Všichni se shodují v potvrzování a následování toho, co se o attributech Alláha uvádí v Jeho Knize a v Sunně Posla Božího صلى الله عليه وسلم, bez pokusů pokřivit jejich jazykový význam. Na nás je pouze toto potvrdit a následovat jejich příkladu.

A Posel Boží صلى الله عليه وسلم nás upozornil na inovace v náboženství a zpravil nás, že jsou vždy bludem, když pravil:

عَلَيْنَ بَسْنَتِي وَ سَنَةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدُونَ الْمُهَيْدِينَ, عَضُوا عَلَيْهَا بِنَوَاجِذٍ, وَ إِيَّاكُمْ وَ مُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ, فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ وَ
كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

„Držte se mé zvyklosti (Sunny) a zvyklosti mých pravověrných, správně vedených chalífů po mně, jako zakousnutí zadními zuby, a střežte se inovací, neboť věru jest každá inovace bludem.“²⁰

‘Abdulláh ibn Mas‘úd (z. r. 32 h.), který se po boku Božího Posla صلى الله عليه وسلم zúčastnil bitvy na Bedru, Uhudu i u Příkopu, který přijal islám jako jeden z prvních lidí vůbec a přísahal věrnost Prorokovi صلى الله عليه وسلم na ‘Akabě, praví: „*Následujte, co je zjeveno a nevnášejte inovace. To, co z náboženství přišlo k nám, dostačuje.*“

²⁰ Tachrídž hadísu viz str. 10, pozn. překl.

Omar ibn 'Abdul'azíz, chalífa (vládl od r. 99 až do své smrti r. 101 h.) a obnovitel víry na začátku druhého století hidžry, praví: „Zastav se tam, kde lidé se zastavili (tj. nepouštěj se do vysvětlování Božích atributů), věru s učeným záměrem se zastavili a s hlubokým proniknutím se spokojili.“

Imám al-Awzá'í (zemřel r. 157 hidžry), čelní představitel jedné z raných škol islámské právní vědy, říká: „Drž se podání od předků, i kdyby tě lidé odmítali, a vyvaruj se názorů neznalců, i kdyby je podali nejkrásnějšími slovy.“

Součástí náboženství zbožných předků je i přesvědčení, že víra se sestává z toho, co je vyřčeno jazykem, učiněno rukou i rozhodnuto srdcem, že se víra zvětšuje činy pokornosti vůči Alláhu a zmenšuje neposlušností vůči Němu. Z víry zbožných předků je i přesvědčení, že se jak dobré, tak i zlé, odvíjí dle předurčení Alláha Vznešeného. Avšak zlo se nestává i díky Božímu nařízení.

Tedy nikoli jak říkají mnozí, že „vše se děje podle nařízení Božího.“ Neboť Vznešený Alláh nařizuje dobro a zakazuje zlo. Nenařizuje to, co je opovržením hodné, toto vše zakazuje a lidé jsou svobodní zvolit si své činy a svá přesvědčení, kterým budou věřit a na základě toho pak zasluhují trest nebo odměnu, shodně tomu, co si pro sebe zvolili. A On Jediný je oprávněn přikazovat a zakazovat.

Proto Alláh říká:

فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ

kdo chce, ať věří, a kdo chce, ať nevěří! (Kehf:29)

Součástí víry zbožných předků je i to, že nikoho z muslimů nepovažují za nevěřícího jen na základě hříchu, kterého se dopustil, i kdyby šlo o velehřích. Jedině, kdyby popřel něco, co je všeobecně známo a je nevyhnutelné to vědět, tedy co je nutně známo i prostým lidem, co je potvrzeno Koránem, Sunnou i konsensem a je součástí stezky prvních generací a učenců této ummy.

Součástí víry zbožných předků je i to, že slouží výhradně Alláhu Vznešenému a nic k Němu nepřidružují, nic od nikoho nepožadují, u nikoho, kromě Alláha Vznešeného, nehledají pomoc a ani se na nikoho, kromě na Alláha, Vznešeného a Velikého, nespolehají. Prostředek, jak s Ním udržet vztah, nalézají v pokorné a poslušné službě Němu, v konání správných skutků, držíce se slov Vznešeného Alláha:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَعُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ

Vy, kteří věříte! Bojte se Boha a hledejte způsob, jímž byste se k Němu přiblížili! (Máida:35) Tzn. poslušností a uctíváním výhradně Jeho.

Součástí víry zbožných předků je i to, že dovolují modlit se za dobrým i za špatným člověkem, jakožto za imámem, dokud je jeho modlitba správná podle jejích vnějších rysů.

A o nikom neříkáme, že jistojistě vejde do Ráje, nebo že s určitostí vejde do Ohně, ať už byl kýmkoli, kromě co se týče těch, o kterých to potvrdil Boží Posel صلى الله عليه وسلم, nýbrž máme naději pro dobro konající a obáváme se o ty, kteří konají zlé.

Dosvědčujeme, že desítka Prorokových společníků رضي الله عنهم patří skutečně k obyvatelům Ráje, jak to dosvědčil i Prorok صلى الله عليه وسلم a toto dosvědčujeme o každém dalším, o kom to dosvědčil i on. Protože, on nehovoří z popudu svého, nýbrž je to zjevení, které je mu zjevováno.

Za přátele si bereme společníky Božího Posla صلى الله عليه وسلم a pokud se mezi nimi cokoli stalo, toto přenecháváme výhradně Alláhu Vznešenému a Jeho rozsudku, nikdy nikoho z nich neurážíme, neboť Posel Boží صلى الله عليه وسلم pravil:

لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي بِوَالِدِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنْفَقَ أَحَدُكُمْ مِثْلَ أَحَدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مَدًّا أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ

„Nezlořečte mým společníkům! Neboť při Tom, v Jehož Ruce je má duše, i kdyby kdokoli z vás udělil v milodar tolik zlata, co je hora Uhud, nikdy by nedosáhl ani špetky hodnoty kohokoli z nich.“²¹

A také zastáváme přesvědčení, že společníci Božího Posla صلى الله عليه وسلم nejsou prosti hříchu, protože prost hříchu je pouze a jedině Alláh a co se předání zjevení týče též Jeho Posel صلى الله عليه وسلم, stejně jako věříme, že Vznešený chrání společenství muslimů před hříchem, ale nikoli i jedince, jak praví Boží Posel:

أَنَّ اللَّهَ لَا يَجْمَعُ أُمَّتِي عَلَى الضَّلَالَةِ وَيُدُّ اللَّهُ عَلَى الْجَمَاعَةِ

„Věru Alláh neshromáždí mou ummu na bludu a Ruka Boží jest nad společenstvím (arab. جَمَاعَةٌ džemá'a).“²²

A jsme spokojeni s manželkami Božího Posla صلى الله عليه وسلم, jako s matkami věřících²³, věříme, že jsou prosty všeho nečistého.

Z víry zbožných předků je i to, že není potřeba se přísně držet jen jediného mezhebu, tedy islámsko-právní školy interpretace, nýbrž že se určitý předpis posuzuje podle síly důkazů, kterými je podložen. To je, co se týká učených lidí. A co se týká obyčejných, ani ti nemají mezheb a jejich mezhebem je mezheb jejich muftího. Táhá se muftího ve svém kraji, pokud jim něco v jejich náboženství není jasné. A co se týče hledače nauky, pak ten, je-li toho schopen, zvažuje v dané věci existující důkazy, které poskytli imámové. Proto se může stát, že se v jedné otázce drží jednoho mezhebu, zatímco v otázce jiné následuje názor jiného mezhebu. V tomto následuje jejich pochopení a není mudžtehidem, neboť idžtihádem je samostatné vyvozování šarí'atských pravidel přímo rovnou z Koránu a Sunny, jako to činili čtyři známí imámové a další imámové mudžtehidové mezi učenci právní nauky a nauky hadísu.

Čtyřmi nejznámějšími a běžně uznávanými mezheby jsou mezheby následujících imámů:

²¹ Uvádějí ho na autoritu Abú Sa'ída al-Chudrího al-Bucháří v *Sahíhu*, 7/27-8; Muslim v *Sahíhu*, hadís č. 2541; Abú Dawúd v *Sunenu*, hadís č. 4658; a at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 3860, na autoritu Abú Sa'ída al-Chudrího. Muslim jej také zaznamenává od Abú Hurejry, viz *Sahíh*, hadís č. 2540.

²² Zaznamenali jej na autoritu Ibn Omara at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 2168. Jeho isnád však obsahuje slabost, i když má podpůrné svědectví u samotného at-Tirmizího v *Sunenu*, hadís č. 2167 na autoritu Ibn 'Abbáse. Další jeho podporou je i podání Ibn Abí 'Ásima v *as-Sunna*, hadís č. 81 na autoritu Usámy ibn Šárika, tento jeho hadís je sahíh.

²³ Toto označení použil koránský verš „Prorok je bližší věřícím než oni sobě navzájem a jeho manželky jsou matkami jejich.“ Ahzáb: 5, pozn. překl.

- Imám Abú Hanífa (žil v letech 80-150 hidžry), jeden z největších imámů a vedoucích učenců islámu. Za mlada osobně viděl sahábího Anase ibn Málíka. Jeho hlavními učedníky jsou imámové Abú Júsuf a Muhammed al-Hasan aš-Šejbání, připisuje se mu hanefíjský mezheb, ale až třetina jeho řešení je dílem pozdějších učenců.
- Málík ibn Anas (nar. 93 hidžry), imám Dáru l-Hidžra, tj. Medíny a zachránce nauky v Hidžázu. Imám muslimů v Maghribu a vůdčí učenec. Připisuje se mu málíkovský mezheb.
- Imám Muhammed ibn Idrís aš-Šáfí'í (žil v letech 150-204), imám Egypta, Jemenu a aš-Šámu, obnovitel víry ve své době a vůdčí učenec, kterému se připisuje šáfí'ovský mezheb.
- Imám Ahmed ibn Hanbel (164-241), imám ahlul-sunna we l-džemá'a a jeden z mála své doby, komu se podařilo zachovat cestu společníků Proroka صلى الله عليه وسلم, odmítaje a ostře vystupující proti veškerým inovacím a odchýleným směrům, které se jí zřekly. Mezi jeho učedníky patřili Abú Dawúd, 'Alí ibnu l-Medení, Abú z-Zur'a a Abú Hátim, jakož i mnoho dalších významných učenců Sunny. Připisuje se mu hanbelovský mezheb.

Budiž všem čtyřem Alláh milostiv.

Rovněž je součástí víry zbožných předků, že čtveřice společníků Božího Posla صلى الله عليه وسلم, Abú Bekr, Omar, Osmán a 'Alí, budiž s nimi všemi Alláh spokojen, jsou právoplatnými chalífy, pravověrnými a správně vedenými nástupci Božího Posla صلى الله عليه وسلم, ve shodě se slovy Božího Posla:

الخِلافة في أمّتي ثلاثون سنة, ثم مُلْكٌ بعد ذلك

„Chalífát v mé ummě potrvá třicet let a poté přijde království.“²⁴

Tak také trval, připočítáme-li krátkou dobu vlády al-Hasana ibn 'Alího, nechť je s ním Alláh spokojen.

Z přesvědčení zbožných předků je i povinná a závazná víra ve vše, co je ve Vznešeném Koránu zjeveno a zanechání všeho, co je v něm zakázáno, ať už jasně a explicitně, obecně, nebo přesně a dopodrobna, jakož i víra ve vše, co je nám sděleno skrze Božího Posla صلى الله عليه وسلم, je-li to předáno spolehlivými a věrohodnými vypravěči, bez ohledu na to, zda-li je rozum s to pochopit to či nikoli. Podřizujeme se Božímu nařízení a nařízení Posla Božího صلى الله عليه وسلم a zakazujeme sobě to, co nám zakázal Vznešený Alláh a co nám zakázal Jeho Posel صلى الله عليه وسلم, zastavujeme se na hranicích, které vytýčila Kniha Boží a vymezila praxe Božího Posla صلى الله عليه وسلم. Na nás je následovat věrouku, činy i slova Božího Posla صلى الله عليه وسلم a držet se cesty čtveřice jeho následovníků, čtveřice chalífů, kteří svými činy sami Proroka صلى الله عليه وسلم následovali. Toto je úplná Sunna, tedy Sunna Božího Proroka صلى الله عليه وسلم a Sunna čtveřice jeho chalífů, pravověrných a správně vedených, kteří ho صلى الله عليه وسلم a jeho Sunnu následují.

Omar ibn 'Abdul'azíz, spravedlivý chalífa v letech 99 – 101 hidžry a obnovitel víry na začátku druhého století hidžry, pravil: „Posel Boží صلى الله عليه وسلم a čtveřice jeho následovníků nám vytýčili stezku,

²⁴ Zaznamenali jej Ahmed v *Musnedu*, 5/220 a 221; Abú Dawúd v *Sunenu*, hadísy č. 4646 a 4647; at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 2227; Hákim v *Mustedreku*, 3/81 a 325; a Ibn Hibbán v *Sahíhu*, hadísy č. 1534 a 1535. Hadís je sahíh. Znamená, že první čtyři chalífové byli do funkce vybráni jako nejvybranější a nejschopnější, poté převážilo nástupnictví syna po otci, nebo bratra po bratrovi, až do doby, kdy Mustafa Kemal, budiž Bohem proklet, chalífát r. 1924 kř. éry zrušil a zničil tak islámský stát. Od té doby žije muslimský svět roztříštěn na mnoho slabých státeků, bez jediného společného státu a jednoho jediného vůdce.

přidržovat se té stezky znamená přidržovat se Knihy Boží a to je síla víry, nikomu není dovoleno ji měnit a kdo ji opustí, následuje cestu jinou, než cestu věřících a Alláh jej nasměruje tam, kam se sám vybral. Jeho konečným cílem je Peklo a jak hnusný je to cíl konečný“

Takto potvrdil slova Božího Posla صلى الله عليه وسلم:

و إناكم و محدثات الأمور فإن كل محدثة بدعة

„A pečlivě se vyvarujte inovací, neboť každá inovace jest bludem.“²⁵

A také:

من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو ردُّ

„Kdokoli přimyslí do této naší věci nějakou inovaci, tato se odmítá.“²⁶

To, co je považováno za inovaci, je vše, co je vneseno do náboženství a co postrádá jakýkoli základ ve zdrojích náboženství, tedy v Koránu a v Sunně. Inovace ve smyslu terminologickém, které se tedy týká tento hadís, se vztahuje na články náboženské víry a z ní vyplývající činy uctívání. To, co je nově vymyšleno v jakémkoli jiném ohledu a co nebylo dřívějším pokolením muslimů známo, je inovací pouze v obecném jazykovém smyslu tohoto pojmu. Zakazná inovace musí ovlivňovat náboženství, ať už co do přesvědčení, slova, nebo činu, aby byla zakázanou inovací. Proto veškerá podání od zbožných předků, která připisují inovaci vlastnost krásy, se týkají něčeho, co je „inovací“ pouze v obecném jazykovém, a nikoli pojmoslovném smyslu.

Tedy, je-li vzpomínáno, že Omar ibnu l-Chattáb, druhý chalífa po smrti Posla Božího صلى الله عليه وسلم viděl lidi jak se společně modlí teráwíh modlitbu v noci v ramadánu a pravil: „*Krásná to novota!*“ je třeba mít na zřeteli, že modlitba teráwíh modlená společně má své opření v praxi Božího Posla صلى الله عليه وسلم, který se ji modlil společně a následně po několik nocí na ni nepřišel ze strachu, aby si věřící nepomysleli, že jde o povinnou modlitbu a nikoli o modlitbu dobrovolnou. Po smrti Božího Posla صلى الله عليه وسلم důvod této obavy zmizel a Omar tedy oživil společnou modlitbu v ramadánu. Tedy toto má svůj pevný základ a není dovoleno dodávat k tomu nic dalšího.

Všechny předpisy víry musí zůstat zachovány tak, jak jsou ustanoveny, není dovoleno k nim nic přidávat, ani z nich cokoli ubírat. Tedy modlitba musí zůstat v totožné formě, jakou byla za Proroka صلى الله عليه وسلم, který, jak zaznamenává al-Buchárí v sahíh hadíse, pravil:

صلوا كما رأيتموني أصلي

„Modlete se, jak jste viděli modlit se mne.“

²⁵ Tachrídž hadísu uveden výše, viz str. 10, pozn. překl.

²⁶ Na autoritu 'Áiše zaznamenal al-Buchárí v *Sahíhu*, 4/298 jako mu'allak, doložen je i v 5/221 spojitým isnádem. Uvádí jej i Muslim v *Sahíhu*, hadís č. 1718; Abú Daúd v *Sunenu*, hadís č. 4606 a Ibn Mádža v předmluvě k *Sunenu*, hadís č. 14. Odmítnutí vzpomínané v tomto hadíse znamená, že takový čin není platný, je falešný, nemá opření, nepostupuje se podle něj. Tento hadís představuje velmi důležité pravidlo v islámu, umožňující odmítnout jakékoli inovace a jakákoli pokřivení, ať by jejich původcem byl kdokoli a jeho záměr byl jakýkoli.

Podobně i všechny činy vykonávané během hadždže musí zůstat v téže formě, v jaké byly vykonávány za Proroka صلى الله عليه و سلم, který pravil:

خذوا عني مناسككم

„Přeberte ode mne poutní obřady.“²⁷

Na druhou stranu, byly a jsou činy muslimů, kterých v době Proroka صلى الله عليه و سلم nebylo, ale jedná se o skutky nezbytné pro zachování víry, které jsou učiněny všeobecným, společným rozhodnutím, jako je sjednocení muslimů na jednom způsobu zápisu Koránu, kvůli obavě z možných rozdílů mezi muslimy, které by vyplynuly, pokud by praxe recitace Koránu dle různých zápisů, na začátku dovolená, přetrvala. Toto se odehrálo v době třetího chalífy, Osmána. Nebo ustavení a ustálení gramatiky spisovného arabského jazyka, z důvodu jeho zachování pro správné pochopení náboženských textů, neboť arabská jazykověda je nástrojem k pochopení islámu, či objevení se nauky terminologie hadísu, neboť toto je ochrana autenticity šarí'atského zákonodárství. Tohoto druhu bylo i rozhodnutí uceleně sepisovat výroky Božího Posla صلى الله عليه و سلم, do té doby memorované nazpaměť a tradované převážně ústně, ze strachu, že by do nich byly vneseny „hadísy“ vymyšlené, v době, kdy se objevily první odchylky ve výkladu víry ze strany ší'itů a jim podobných, onoho rakovinového nádoru, který se rozbuje v tkáni muslimské ummy a ze kterého později vznikly i další odštěpené inovátorské náboženské proudy, jako derviši (súfisté) a mnozí další. Tito pro náboženství nebezpeční lidé si vymýšleli výroky podporující jejich křivé výklady a ty připisovali je Božímu Poslu صلى الله عليه و سلم. Proto vyvstala nezbytnost shromáždit všechny spolehlivé a autentické hadísy Božího Posla صلى الله عليه و سلم na jedno místo a zachránit je pro následující pokolení.

Toto spadá ve význam slov Božích:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

My zajisté připomenutí jsme seslali a dobře je umíme ochránit. (Hidžr:9)

A Posel Boží صلى الله عليه و سلم v tomto smyslu pravil pravil:

يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمَ مِنْ كُلِّ خَلْفٍ عُذُولُهُ يَنْفُونَ عَنْهُ تَحْرِيفَ الْغَالِينَ وَ انْتِحَالَ الْمِطْلَبِينَ وَ تَأْوِيلَ الْجَاهِلِينَ

„Tuto nauku v každém pokolení předávají spolehliví, odvrhují od něj pokřivování těch, kteří přehánějí ve víře, výmysly lhářů a výklady neznalých.“ A toto je hadís hasan, který má podpůrných svědectví.

Toto je nejčistší věrouka nejlepších předáků a největších velikánů této ummy, jasná a průzračná jako čistá voda, pevná a mohutná jako horské vrcholy, nezlomná rukojeť, která se nikdy neutrhne, toto je

²⁷ Zaznamenal Muslim v *Sahíhu*, hadís č. 1297; Abú Daúd v *Sunenu*, hadís č. 1970; an-Nesáí v *Sunenu*, 5/270 od Džábira ibn Abdulláha. Muslim a Abú Daúd uvádí znění لتأخذوا tj. „vskutku přeberte...“ an-Newewí ve svém vysvětlení Muslimova Sahíhu uvádí, že „vskutku“ je zde použito jako forma příkazu, s ohledem na okolnost vyřčení věty, tj. Prorokova صلى الله عليه و سلم vlastní pouť do Mekky, tj. „mým cílem během tohoto hadždže bylo ukázat vám, jak se provádí hadždž, abyste ode mne převzali poutní obřady, přeberte je, přijměte, střežte, dodržujte, neměňte je.“ Totéž vysvětlení platí i pro hadís „**Modlete se, jako jste viděli modlit se mne.**“

ona zdravá věrouka, cesta přímo vedoucí, vytýčená Koránem a Sunnou, věrouka, která učinila živými srdce prvních z této ummy. Je to 'akída zbožných předků, tedy selefu s-sálih, zachráněné skupiny, lidu Sunny a společenství (arab. أَهْلُ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ ahlu s-sunneti we l-džemá'a). Toto je věrouka imámů zakladatelů čtyř známých následovaných mezhebbů, věrouka velké většiny učenců fikhu i hadísu, učených a dle svých znalostí postupujících, jakož i všech, kteří je následují až do dnešních dní a budou je následovat až do Dne Posledního. Změnili je jen ti, kteří ji změnili kvůli fanatickému a bigotnímu lpění na svých názorových proudech.

Na nás je navrátit se k čisté věrouce tak, jak byla stanovena, a pevně se jí držet. Provádět všechny akty uctívání tak, jak bylo stanoveno a uzákoněno. Pevně se držet a nijak se nedochylovat od Koránu, Sunny a idžmá'u.

Imám an-Newewí praví: „Věž, že tím nejvybranějším, je to, na čem byli zbožní předkové a toto jest pravdou. A nedej se zlákat tím, kdo nesouhlasí, byť by jich bylo mnoho. Abú 'Alí Fudajl ibn 'Ijjád pravil: „*Drž se cesty správného vedení, byť má málo následovníků a vyvaruj se cesty bludu, nedej se zlákat tím, jak mnoho je jejich následovníků.*“²⁸ Toto je ta pravá cesta, jejímž následováním se napraví i to, co z ummy ještě zůstalo.

Pravdu děl imám Málik ibn Anas, když řekl: „*Ti poslední z této ummy se nikdy nenapraví ničím, leda tím, čím byli napraveni první z této ummy.*“

Z této ummy nebude vykořeněno dobro, neboť Posel Boží صلى الله عليه وسلم praví:

لا تزال طائفة من أمتي ظاهرين على الحق لا يضرهم من خذلهم يأتي أمو الله و هم كذلك

„V mé ummě vždy bude existovat skupina, vytrvalá na pravdě, neuškodí jim, kdo je opustí, dokud nepřijde rozhodnutí Boží a oni stále na tom.“²⁹

Posel Boží صلى الله عليه وسلم též řekl:

مثل أمتي مثل المطر، لا يدري أوله خيرا أم آخره

„Příklad mé ummy je jako příklad deště. Neví se nikterak, zda je lepší jeho začátek, nebo jeho konec.“³⁰

²⁸ Al-Azkár, 1/136.

²⁹ Zaznamenali jej Muslim v *Sahíhu*, hadís č. 1920; Abú Dawúd v *Sunenu*, hadís č. 4252; a at-Tirmizí v *Sunenu*, hadísy č. 2177 a 2230, na autoritu Sewbána. Hadís má vícero podání, uváděných od Mughíry ibn Šu'by, Sa'da ibn Abí Wakkáse, Mu'áwíjji ibn Abí Sufjána, 'Imrána ibn Husajna a dalších.

³⁰ Hadís je sahíh. Zaznamenali jej na autoritu Anase ibn Málika imámové Ahmed v *Musnedu*, 3/130; a at-Tirmizí v *Sunenu*, hadís č. 2873. Jako sahíh jej na autoritu 'Ammára ibn Jásira zaznamenali Ahmed v *Musnedu*, 4/319. At-Tirmizí v *Sunenu* vzpomíná i další podání na autoritu 'Abdulláha ibn 'Amru a 'Abdulláha ibn Omara.

NĚKTERÁ DÍLA UČENCŮ Z OBLASTI VĚROUKY AHLU S-SUNNA

Na konec uvedu i některá hodnotná díla a známé učence, kteří psali o věrouce ahlu s-sunna. Jsou jimi:

- Abú Dža'fer at-Taháwí (zemřel r. 320 hidžry)³¹.
- Ibn Abí l-'Izz al-Hanefí (zemřel r. 792 hidžry), jeden ze žáků Ibn Kesíra a autor vysvětlení k at-Taháwího knize o věrouce ahlu s-sunna, která je po světě široce známá jako *Šerhu l-'Akídeti t-Taháwíjja*.
- Abú Hasan al-Aš'arí (zemřel r. 324 hidžry), který ve své knize nazvané *al-Ibánetu 'an usúli d-dijána*, tedy Vyjasnění o základu náboženství, vysvětluje a odmítá některé své vlastní dřívější názory ohledně Božích atributů, které jsou uvedeny v Koránu a v hadísech, které se dříve pokoušel vysvětlit obrazně a přeneseně, jako např. vysvětloval Boží Ruku Jeho Silou, apod. Říká: „*To, co zastávám, je přidržování se Knihy Alláha Vznešeného, Sunny Jeho Posla* صلى الله عليه وسلم *a to, co se uvádí od jeho společníků a těch, kteří je následovali z řad učenců ahlu l-hadís a [mezhebu] Abú 'Abdulláha Ahmeda ibn Hanbela.*“
- Mezi tyto učence patří i Abú Osmán as-Sábúní (zemřel r. 449 hidžry), autor díla *'Akídetu s-selef*, tedy *Věrouka předků*.
- Dále Muweffikuddín Ibn Kudáma al-Makdísí a jeho dílo *Lum'atu l-i'tikád*, tedy *Dostačující osvětlení víry*.
- Jakož i mnozí další z řad učenců, napříč stoletími a generacemi.

Prosíme Vznešeného Alláha, aby nás upevnil na správné víře, čisté od nánosů pozdějších a na vznešené mravnosti, se kterou bude spokojen. Prosíme ho, aby nám dal žít jako muslimové a vzkřísil nás jako muslimy, následující stezku a zákon Božího Posla صلى الله عليه وسلم.

(...)

Ve službě Sunně napsal

'Abdulkádir al-Arnáút

³¹ Autor slavné knihy o věrouce nazvané *al-'Akídatu t-Taháwíjja*, tedy *at-Taháwího věrouka*, pozn. překl.